

ВІДГУК

опонента - кандидата юридичних наук, старшого дослідника Куркової Ксенії Миколаївни на дисертацію Довгунь Катерини Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству», подану на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Відгук підготовлений на підставі вивчення тексту дисертації, автореферату та опублікованих за темою дисертації праць здобувача.

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Домашнє насильство є складною соціальною проблемою, яка порушує основні права людини. В свою чергу Конституція України проголошує, що права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Дослідження сучасного стану державної політики у сфері протидії та запобігання домашньому насильству є вкрай важливим та необхідним для подальшого вдосконалення державного адміністративного апарату у цій сфері. Саме цими обставинами обумовлена актуальність дослідження.

Можна цілком погодитися із твердженням здобувача, що розроблення ефективної системи з протидії домашньому насильству є актуальним питанням внутрішньої політики. Через погіршення соціально-економічного становища, внутрішнього переміщення значної частини населення через збройний конфлікт на сході України потреба покращення роботи державного механізму у цій сфері лише зростає.

Водночас, як звертає нашу увагу здобувач, після впровадження законодавчих змін впродовж 2017-2019 років дана сфера не була предметом окремого наукового дослідження. Крім того, означена сфера, попри поступове вдосконалення, все ще налічує значну кількість законодавчих невідповідностей.

Саме тому дисертаційне дослідження, є не лише актуальним та своєчасним, а й надзвичайно корисним для наукової спільноти та нормотворців зокрема, оскільки в ньому вирішуються питання адміністративно-правових

засад діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству».

Робота характеризується системним підходом до предмету дослідження. Окреслені завдання дослідження відповідають його загальній меті, яка полягає в тому, щоб надати нове розв'язання наукового завдання щодо адміністративно-правових засад діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству через розкриття теоретико-правових основ такої діяльності з урахуванням останніх законодавчих змін, виокремити основні принципи, інструменти практичної діяльності вказаних суб'єктів та виробити дієві рекомендації щодо удосконалення адміністративного законодавства у досліджуваній сфері. У роботі теоретичні принципи поєднуються з практичними знаннями по обраній тематиці дослідження.

Дисертаційне дослідження узгоджується із правилами побудови та здійснення комплексних наукових пошуків, вироблених методологічною наукою та стандартами оформлення отриманих результатів у ході його проведення. Здобувач на належному рівні використовує низку методів і прийомів наукового пізнання, які характерними для наукових робіт, використання яких дозволило сформулювати авторські дефініції у сфері діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, виявити закономірності та обґрунтувати висновки та рекомендації щодо змін до чинного законодавства.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані в дисертації. Висновки, рекомендації та наукові положення, викладені у науковому дослідженні, мають належний рівень обґрунтування отриманих у ході проведення наукових пошуків положень, рекомендацій та висновків на основі використання сукупності прийомів та методів наукового пізнання. Сформовані в результаті дослідження висновки та рекомендації підтверджені науковими доказами, є достатньо аргументованими і у своїй більшості переконливими

Здобувач ґрунтовно підійшов до історіографії дослідження, що складається з праць адміністративного права, теорії держави та права, інших правових галузей, у яких висвітлюються засади та принципи діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у досліджуваній сфері. Комплексний підхід до розкриття проблематики забезпечив високий рівень наукової новизни отриманих результатів, теорія права вміло поєднується з практикою діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані в дисертації, відповідають вимогам, що ставляться до такого виду досліджень. Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що дисертація є комплексним відображенням вирішення наукового завдання щодо вироблення практичних рекомендацій із удосконалення адміністративного законодавства у досліджуваній сфері, розкриття теоретико-правових основ діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

За результатами проведеного аналізу сформульовано наукові положення і висновки, запропоновані особисто здобувачем. Особливої уваги заслуговують такі:

- доведено, що повноваження регіональних та місцевих координаторів, дорадчих органів значною мірою є декларативними через відсутність чіткого механізму реалізації прийнятих рішень, відповідальності за їх виконання. З огляду на децентралізацію їх адміністративно-правовий статус у системі протидії та запобігання домашньому насильству потребує перегляду з деталізацією компетенцій органів місцевого самоврядування;
- розроблено авторські визначення понять «адміністративно-правовий статус суб'єктів, що запобігають та протидіють домашньому насильству», «суб'єкт адміністративного права у сфері протидії домашнього насильства»;
- на підставі наукового аналізу дисертант доходить до обґрунтованого висновку, що громадські ініціативи та міжнародні інституції є важливим суб'єктами у сфері запобігання та протидії домашньому насильству,

які сприяють підвищенню рівня кваліфікації працівників різних суб'єктів публічної адміністрації;

- обґрунтовано, що чинне законодавство потребує вдосконалення в частині повноважень суб'єктів протидії домашньому насильству, так як вони прописані в різних нормативно-правових актах, а через неодноразові реорганізації та передачу повноважень механізм взаємодії не працює ефективно;

- розкрито, що проблемою залишається недостатнє застосування можливостей термінового заборонного і обмежувального приписів, а також обмежувальних заходів, так як існує потреба: вдосконалення нормативно-правові аспекти приписів разом в поєднанні з інформаційно-профілактичною роботою; розроблення уніфікованої оцінки ризиків при розгляді справи; вдосконалення механізмів по усуненню перешкод у користуванні майном, що є об'єктом права спільної сумісної власності або особистою приватною власністю постраждалої особи;

- проведений компаративістичний аналіз зарубіжного досвіду у сфері запобігання та протидії домашнього насильства для України, з урахуванням особливостей її правової системи, та на основі цього запропоновані рекомендації із вдосконалення законодавства.

Повнота викладення основних результатів дисертації в наукових виданнях. Дисертаційне дослідження виконано автором самостійно із використанням значної історіографічної та джерельної бази. Праця є системною, комплексною та логічно сформованою. Положення, висновки та пропозиції обґрунтовані на основі особистих досліджень та практичної діяльності автора. При використанні для аргументації власних положень і висновків напрацьовань інших учених обов'язково робились посилання.

Структура дисертації грамотно побудована і логічно продумана та відповідає вимогам МОН та завданням, які поставив перед собою автор. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Основні результати роботи відображено у двох наукових

публікаціях, а окремі узагальнення і висновки було оприлюднено на трьох міжнародних науково-практичних конференціях.

В цілому, високо оцінюючи дисертаційну роботу, слід зазначити, що окремі її положення носять дискусійний характер і потребують уточнення.

1. При дослідженні домашнього насильства автор більшою мірою зосереджується на його гендерному аспекті, в той же час проблеми захисту прав дітей висвітлено лише побічно.

2. У розділі 1.3 при дослідженні діяльності громадських об'єднань у досліджуваній сфері здобувач також висвітлює діяльність таких відділів міжнародних інституцій в Україні як Рада Європи, ПРООН, ОБСЄ та ін. Однак відповідні установи є міжурядовими організаціями та не належать до громадських об'єднань, тому доцільною видається зміна назви підрозділу.

3. Погоджуючись із більшістю позицій автора щодо необхідності збільшення повноважень органів місцевого самоврядування, не повною мірою сформульовано рекомендації щодо того, які права та обов'язки вони повинні отримати для ефективної діяльності.

4. Також хотілося би побачити у дослідженні рекомендації щодо вдосконалення адміністративно-правових засад діяльності суб'єктів у контексті пандемії COVID-19, що ускладнила доступ постраждалим особам до сервісної допомоги та загострила проблему домашнього насильства, про що говориться в самому дослідженні. Крім того, це б посилило практичний момент застосування положень дисертації.

Зазначені зауваження є репрезентацією масштабу дослідження, яке виходить за рамки однієї наукової праці та потребує подальших наукових обґрунтувань із врахуванням вказаних рекомендаційних позицій. На загальне позитивне враження від роботи вони не впливають, однак стимулюють до більш ґрунтовних подальших наукових пошуків.

Висновок. Визначені завдання реалізовані у належному вигляді. Запропоновані рекомендації базуються на ґрунтовному опрацюванні наукових джерел з проблематики дисертаційного дослідження. Аналіз дисертаційної роботи та автореферату дає підстави дійти висновку про те, що це завершене

самостійне наукове дослідження, яке вирішує конкретне наукове завдання та має істотне значення для розвитку науки адміністративного права та практики діяльності публічної адміністрації у сфері запобігання домашньому насильству. Враховуючи викладене, дисертація Довгунь Катерини Володимирівни на тему: «Адміністративно-правові засади діяльності суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству», відповідає вимогам п.п. 9, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 року № 567, а її автор заслуговує на присвоєння наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 - адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.

Офіційний опонент:

Провідний науковий співробітник

громадської організації

«Академія адміністративно-правових наук»

кандидат юридичних наук, старший дослідник

Ксенія КУРКОВА